

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Η Διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας

(ως πρώτης/μητρικής, δεύτερης/ξένης)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

4 - 6 Σεπτεμβρίου 2009 • Νυμφαίο Φλώρινας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Η Διδασκαλία
της Ελληνικής Γλώσσας
(ως πρώτης/μητρικής, δεύτερης/ξένης)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΝΥΜΦΑΙΟ ΦΛΩΡΙΝΑΣ
4, 5 και 6 Σεπτεμβρίου 2009

ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος:

Τομπαΐδης Δημήτριος
Ομότιμος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Μέλη:

Δαμανάκης Μιχάλης, καθηγητής ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Ιορδανίδου Άννα, αν. καθηγήτρια ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Πάτρας
Καλλογήρου Τζίνα, αν. καθηγήτρια ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Αθήνας
Καμαρούδης Σταύρος, επίκ. καθηγητής ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Καψάλης Γεώργιος, καθηγητής ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Κουτσογιάννης Δημήτρης, επίκ. καθηγητής Φιλοσοφικής,
Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Ματσαγγούρας Ηλίας, καθηγητής ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Αθήνας
Μήτσος Ναπολέων, καθηγητής ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Μπερελής Πέτρος, σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
Νάκας Αθανάσιος, καθηγητής ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Αθήνας
Ντίνας Κώστας, αν. καθηγητής ΠΤΝ, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Παπαδογιαννάκης Νικόλαος, καθηγητής ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Σουλιώτης Μίμης, καθηγητής ΠΤΝ, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Τσιάκαλος Γιώργος, καθηγητής ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Χατζηπαναγιωτίδη Άννα, επίκ. καθηγήτρια ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Frederick Κύπρου
Χατζησαββίδης Σωφρόνης, καθηγητής ΤΕΑΠΗ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος

Κώστας Δ. Ντίνας

Γραμματέας

Άννα Βακάλη

Ταμίας

Άννα Χατζηπαναγιωτίδη

Μέλη

Αναστασία Στάμου
Τριαντάφυλλος Κωτόπουλος

Γραμματεία

Έφη Γώτη
Ευδοξία Τραϊανού
Δημήτρης Χασανίδης
Ελένη Παπαϊωάννου
Στεφανία Τσακίροπούλου

Πλήρης βιβλιογραφική αναφορά άρθρου:

Ντίνας, Κ., Χατζηπαναγιωτίδη, Α., Βακάλη, Α., Κωτόπουλος, Τ. & Στάμου, Α. (επιμ.) 2010. Πρακτικά Πανελλήνιου Συνεδρίου με διεθνή συμμετοχή "Η Διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας (ως πρώτης/μητρικής, δεύτερης/ξένης)", βλ. <http://linguistics.nured.uowm.gr/Nimfeo2009/praktika> ημερομηνία πρόσβασης ηη/μμ/εε

Κυριακή, 6 Σεπτεμβρίου 2009

- Ωρα **Αίθουσα 1**
 θεματική: **Αξιολόγηση**
 Προεδρείο: **Ν. Μήτσος - Α. Κοιλιάρη**
- 9.00-9.30 *Η συμβολή της αμφίδρομης επικοινωνίας στην ενίσχυση του επιπέδου αυτοαξιολόγησης του μαθητικού πληθυσμού. Παρουσίαση των αποτελεσμάτων σχετικής έρευνας σε μαθητές με προχωρημένο επίπεδο ελληνομάθειας, στο πλαίσιο ενισχυτικής διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσα*
Μ. Παραδιά, Ν. Μήτσος, Χ. Σολωμονίδου, Α. Ράπτη
- 9.30-9.50 *Η Κατανόηση Γραπτού Λόγου στην Επάρκεια Ελληνομάθειας*
Α. Μουτή, Ι. Κοψίδου, Ε. Κούλαλη
- 9.50-10.10 *Η αξιολόγηση στα ΣΔΕ*
Α. Μαυρογόνatos, Δ. Μπαϊρακτάρη, Λ. Κρεμμύδα, Ι. Λιάκος
- 10.10-10.30 *Η ελληνική ως ξένη γλώσσα. Διαπιστωτικά κριτήρια ελληνομάθειας για μαθητές ηλικίας 6-12 χρονών. Θεωρία και πράξη*
Α. Κοιλιάρη, Α. Χατζηπαναγιωτίδη
- 10.30-11.00 *Επιτυχάνοντας στο πρώτο βήμα. Ελληνικά Α': μια μέθοδος για το πρώτο επίπεδο ελληνομάθειας. Εκδόσεις Πατάκη*
Γ. Σιμόπουλης, Ε. Παθιάκη
- 11.00-11.30 **Διάλειμμα - Καφές**
 Προεδρείο: **Κ. Δημητριάδου - Α. Χατζηπαναγιωτίδη**
- 11.30-11.50 *Τα εγχειρίδια Γλώσσας του Δημοτικού: Ο λόγος των κριτηρίων αυτοαξιολόγησης των μαθητών και οι λόγοι της γλωσσοδιδασκικής θεωρίας που τον διαμορφώνουν*
Ε. Κονσούλη, Κ. Δημητριάδου
- 11.50-12.10 *Η δυσλεξία: αίτια, συμπτώματα και τρόποι αντιμετώπισης σε ενήλικες*
Α. Μαυρογόνatos, Δ. Μπαϊρακτάρη, Λ. Κρεμμύδα, Ι. Λιάκος

- 12.10-12.30 *Γλωσσολογικό πλαίσιο ανάγνωσης του μαθησιακού υλικού: το παράδειγμα των διδακτικών εγχειριδίων της γλώσσας του γυμνασίου*
Δ. Κουτσογιάννης
- 12.30-12.50 *Εμπειρίες και προβληματισμοί γύρω από τη διδασκαλία της πρώτης ανάγνωσης και γραφής: μια νέα διδακτική πρόταση*
Α. Μαλέτσκος, Ζ. Ζίκος, Κ. Πενεκελής, Ε. Ράρρα, Ε. Αγαπίδου, Ε. Μπηλιούμη
- 12.50-13.10 *Η έρευνα στο πεδίο του αναδυόμενου γραμματισμού (EMERGENT LITERACY): Χαρτογράφηση των τάσεων και διαπιστώσεις από το πιλοτικό στάδιο διεξαγωγής μιας έρευνας*
Β. Μπατσίδου
- 13.10-13.30 *Οπτικός γραμματισμός και προφορικός λόγος: η ανάπτυξη του προφορικού λόγου στην προσχολική ηλικία μέσα από τη χρήση φωτογραφικού υλικού*
Μ. Κεραμυδά, Μ. Τρούληλου
- 13.30-14.15 **Ολομέλεια - Κλείσιμο συνεδρίου**
- 16.00 **Ξεναγήση στον Αρκτούρο**

Η Αξιολόγηση στα ΣΔΕ

Αρίσταρχος. Μαυρογόνατος

ΣΔΕ Δικ.Φυλακών Ελεώνα

Δήμητρα Μπαϊρακτάρη

ΣΔΕ Δικ.Φυλακών Ελεώνα

Ιωάννης Λιάκος

Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση Βοιωτίας

Λαμπρούλα Κρεμμύδα

ΣΔΕ Ορχομενού

Abstract

A series of studies in abroad and in Greece show that teachers have modified the methods of assessment of trainees specifically to the Second Chance Schools. This work aims to respond how to assess and how it is necessary to evaluate instructors in adult education and that this assessment take trainees. Especially if we think that the evaluation can be a deterrent for the non-completion of schooling and then some students currently in training in Schools Second Chance easily realize the importance of evaluation. Besides the adult learners have accumulated experience and knowledge that in lifting the learning process and sometimes assist in understanding the role of evaluation and the other discouraged or barriers to their learning process. If all of these add that specific - or trainees are incarcerated in detention shop, easy to realize that if the assessment is incorrect and not based on presumptions may be a source of positive and negative emotions will accentuate incarcerated. The method we used for our work is to personally interview both trainers and the trainees are analyzed using the analysis of content. Participated in research 10trainers and 12/ 22 trainees. The survey results are reflected in the charts and we think that will be discussed and motivated

1. Πρόλογος

Η αξιολόγηση των εκπαιδευόμενων είναι αναπόσπαστο μέρος της διδακτικής διαδικασίας. Έχει σκοπό να προσδιορίσει το βαθμό επίτευξης των διδακτικών στόχων της, όπως αυτοί καθορίζονται από τα ισχύοντα αναλυτικά προγράμματα των αντίστοιχων γραμματισμών. Η αξιολόγηση οφείλει να συνδυάζει ποικίλες μορφές και τεχνικές για να επιτύχει αφενός έγκυρη, αξιόπιστη, αντικειμενική και αδιάβλητη αποτίμηση των γνώσεων, της κριτικής ικανότητας και των δεξιοτήτων των εκπαιδευομένων και αφετέρου να συμβάλει στην αυτογνωσία και στην αντικειμενική πληροφόρησή τους για το επίπεδο μάθησης και τις ικανότητές τους. Παράλληλα, οφείλει να πληροφορεί τον εκπαιδευτικό για τα αποτελέσματα του έργου του και να ανατροφοδοτεί τη διδακτική πράξη, με στόχο τη συνεχή βελτίωση και την αύξηση της αποτελεσματικότητάς της. Όμως πολλές φορές για διαφορετικούς λόγους κάθε φορά κάτι τέτοιο δεν επιτυγχάνεται. Δουλεύοντας χρόνια στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας και γνωρίζοντας ότι αρκετοί από τους εκπαιδευόμενους μας είχαν εγκαταλείψει ή απορριφθεί από το τυπικό σχολείο εξαιτίας των προβλημάτων στην αξιολόγηση τους θελήσαμε με μια εσωτερική έρευνα να καταγράψουμε και να παρατηρήσουμε την άποψη των εκπαιδευτών και εκπαιδευομένων μας σχετικά με την αξιολόγηση τους.

2. Το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας

2.1 Το πρόγραμμα και η λειτουργία τους

Το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας είναι ένα καινοτόμο Σχολείο Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Το πρόγραμμα εκπαίδευσης διαφέρει από το αντίστοιχο της τυπικής εκπαίδευσης ως προς το περιεχόμενο, τη διδακτική μεθοδολογία και την αξιολόγηση των εκπαιδευομένων. Η συνολική διάρκεια του προγράμματος είναι 2 εκπαιδευτικά έτη. Μετά την επιτυχή αποφοίτηση παρέχεται τίτλος ισότιμος του Γυμνασίου.

Το πρόγραμμα στα Σ.Δ.Ε. είναι ταχύρρυθμο και διαρκεί 18 μήνες, που διακρίνονται σε δύο εννεάμηνες περιόδους (δύο σχολικά έτη). Το εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα καλύπτει 25 ώρες (21 διδακτικές ώρες και 4 ώρες εργαστήρια, διαθεματικά projects) και είναι απογευματινό, από τις 4.30 ή 5.00 έως τις 8.30 ή 9.00. Τα ΣΔΕ που στεγάζονται μέσα σε σωφρονιστικά ιδρύματα όπως και το δικό μας σχολείο είναι πρωινά σχολεία από της 8.00 έως και της 12.30.

Η επιτυχής ολοκλήρωση της διετούς φοίτησης του εκπαιδευομένου πιστοποιείται με τίτλο ισότιμο με το απολυτήριο του Γυμνασίου.

Το πρόγραμμα σπουδών των Σ.Δ.Ε. διαφοροποιείται σημαντικά από τα αντίστοιχα της τυπικής εκπαίδευσης, κυρίως ως προς τις αρχές, το περιεχόμενο, τη διδακτική μεθοδολογία και την αξιολόγηση των εκπαιδευομένων.

Στον πυρήνα του προγράμματος σπουδών των Σ.Δ.Ε. τίθενται οι βασικές γνώσεις-δεξιότητες, όπως ορίζονται στο υπόμνημα για τη Δία βίου μάθηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2000). Αυτές είναι η γραφή, η ανάγνωση, οι αριθμητικοί υπολογισμοί, η γνώση μιας ξένης γλώσσας και η χρήση Η/Υ. Η ενίσχυση των εκπαιδευομένων στις παραπάνω δεξιότητες αποτελεί κύριο στόχο του προγράμματος.

Οι εκπαιδευόμενοι διευκολύνονται ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις διαφορετικών κοινωνικών χώρων και πλαισίων επικοινωνίας. Ο χώρος της εργασίας, ο κόσμος της εικόνας, των Μ.Μ.Ε., της διαφήμισης, ο κόσμος των φυσικών επιστημών, ο χώρος της πολιτικής και του ευρύτερου κοινωνικού προβληματισμού απαιτούν από το σημερινό πολίτη ποικίλες δεξιότητες και ευελιξία στη χρήση τους, ώστε να επικοινωνεί αποτελεσματικά τόσο γραπτά όσο και προφορικά. Γιαυτό και υιοθετείται η αντίληψη των πολυγραμματισμών, ως βασική αρχή του προγράμματος, σύμφωνα με την οποία ο γραπτός και προφορικός λόγος προσδιορίζεται από τον κοινωνικό χώρο στο πλαίσιο του οποίου αρθρώνεται.

2.2 Το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει τα παρακάτω αντικείμενα:

1. Ελληνική γλώσσα
2. Μαθηματικά
3. Πληροφορική
4. Αγγλικά
5. Κοινωνική εκπαίδευση
6. Περιβαλλοντική εκπαίδευση
7. Αισθητική αγωγή
8. Στοιχεία Τεχνολογίας και Φυσικών επιστημών
9. Προσανατολισμό-Συμβουλευτική σε θέματα επαγγελματικής σταδιοδρομίας

Τα παραπάνω "μαθήματα" δεν περιχαράκωνονται αυστηρά στα όρια του αντίστοιχου επιστημονικού πεδίου, αλλά αξιοποιούν στοιχεία από πολλές επιστήμες. Οι δεξιότητες που βρίσκονται στον πυρήνα του προγράμματος αποτελούν στόχο όλων των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, διατρέχουν δηλαδή όλο το πρόγραμμα σπουδών

3. Τι ορίζεται ως αξιολόγηση στα Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας

Καινοτομία αποτελεί και ο τρόπος αξιολόγησης που εφαρμόζεται στα ΣΔΕ. Δεν περιορίζεται στην αποτίμηση του αποτελέσματος που παράγει ο εκπαιδευόμενος, Αρχίζει με το σχεδιασμό του μαθήματος ή της δραστηριότητας και συνεχίζεται σε όλη τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας ή εκτέλεσης της εργασίας σε συνδυασμό με αποτίμηση του αποτελέσματός της (Κατσαρού, 2003: 48).

Η αξιολόγηση είναι μια διαδικασία που επιχειρεί και να περιγράψει αλλά και να ερμηνεύσει το σύνολο των διαδικασιών που προηγούνται του αποτελέσματος, δηλαδή την όλη παρουσία του εκπαιδευόμενου, τις προσπάθειές του, τις αιτίες της πιθανής αποτυχίας του αλλά και τους τομείς στους οποίους φαίνεται να έχει κάνει προόδους σε σχέση με τις δικές του δυνατότητες και την προηγούμενη κατάστασή του.

3.1 Τα κύρια χαρακτηριστικά της αξιολόγησης στα ΣΔΕ είναι:

1. Η επικέντρωση στη συμμετοχή των ίδιων των εκπαιδευομένων. Οι παραδοσιακές μέθοδοι των γραπτών εξετάσεων, χωρίς να αποκλείονται, δεν είναι κυρίαρχοι.

Εναλλακτικές μέθοδοι αξιολόγησης μέσω:

- α) φακέλων υλικού
- β) σχεδίων δράσης
- γ) συνθετικών εργασιών και
- δ) αυτοαξιολογήσεων ή αξιολογήσεων από τους συνεκπαιδευμένους τους, ορίζονται ως απαραίτητες.

2. Η αξιολόγηση είναι περιγραφική και αφορά στην ανταπόκριση του εκπαιδευομένου (προετοιμασία, αυτοεκτίμηση, πρωτοβουλία, ενεργητική συμμετοχή, συνεργατικότητα) και στο ενδιαφέρον του για μάθηση. Είναι περιγραφική και επικεντρώνεται στην ατομική πρόοδο του καθενός για κάθε αντικείμενο, χωρίς να συγκρίνεται με αυτή των υπολοίπων μαθητών. Δίνει στοιχεία σχετικά με το αν βελτιώνεται η προσπάθεια που καταβάλει ή όχι ο μαθητής και πως μπορεί να βελτιωθεί ανάλογα πάντα με τον προσωπικό του χρόνο και τρόπο μάθησης.

Έτσι αποτυπώνεται η πορεία του εκπαιδευόμενου με σχόλια, συστηματικές παρατηρήσεις, ενθαρρυντικές κρίσεις για τις ελλείψεις, ενίσχυση για επανάληψη θετικών σημείων και συμπεριφορών για καλύτερα αποτελέσματα. Η αναλυτική περιγραφή που επιλέγεται από την πλειοψηφία των εκπαιδευτικών απαιτεί από τον

εκπαιδευτικό να καταγράψει με λεπτομέρεια τις επιδόσεις του μαθητή υποδιαιρώντας το μάθημα σε επιμέρους τομείς.

3. Οι χαρακτηρισμοί που χρησιμοποιούνται στον τίτλο σπουδών είναι: άριστα, πολύ καλά, καλά, επαρκώς και ανεπαρκώς, ως προς την ανταπόκριση του εκπαιδευόμενου στις απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών και ελάχιστο, μέτριο, ικανοποιητικό, μεγάλο, πολύ μεγάλο ως προς το ενδιαφέρον του για τη μάθηση και γενικότερα για τις συμπεριφορές που αναπτύσσει στο ΣΔΕ.

4. Εκθέσεις προόδου και αξιολόγησης του έργου των εκπαιδευομένων συντάσσονται δύο φορές το εννεάμηνο. Η πρώτη μέχρι 10 Φεβρουαρίου και η δεύτερη στο τέλος του εννεαμήνου. Η τελευταία έκθεση προόδου συνοδεύει τον απολυτήριο τίτλο.

5. Όσοι εκπαιδευόμενοι δεν ανταποκρίθηκαν επαρκώς στις απαιτήσεις του προγράμματος, μπορούν με απόφαση του Συλλόγου διδασκόντων να παραμείνουν ένα εξάμηνο επιπλέον ώστε να βελτιωθούν στα σημεία που κρίνονται ανεπαρκείς.

6. Μετά το πέρας του εξαμήνου ή κρίνονται άξιοι τίτλου σπουδών ισότιμου του απολυτηρίου γυμνασίου ή τυγχάνουν πιστοποίησης των αποκτηθείσων δεξιοτήτων και γνώσεων.

4. Γιατί χρησιμοποιούμε την περιγραφική αξιολόγηση

Και αυτό γιατί είναι αναλυτική και «διάφανη» σε ό,τι αφορά τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται και περιγράφει την επίδοση του μαθητή με γνώμονα κάθε ένα από τα κριτήρια αυτά. Καθώς και προωθεί την αυτοαξιολόγηση και την ετεροαξιολόγηση, καθιστώντας το μαθητή συμμετοχικό σε αυτή.

Το θέμα της αξιολόγησης στα Σ.Δ.Ε. αποκτά ακόμα μεγαλύτερη βαρύτητα, εφόσον αποτελεί παράγοντα που συνδέεται άμεσα με τη σχολική διαρροή. Έμφαση δίνεται στην ποιοτική - περιγραφική αξιολόγηση, η οποία δεν αποτυπώνει στατικά την τελική επίδοση των εκπαιδευομένων, αλλά απεικονίζει τη δυναμική της πορείας βελτίωσής τους και, όπου είναι δυνατόν, αναφέρει και την ανταπόκρισή τους σε συγκεκριμένες στρατηγικές.

Οι άξονες κριτήρια αξιολόγησης που χρησιμοποιούνται κατά την αξιολόγηση είναι :

- Συμμετοχή
- Ενδιαφέρον
- Προσπάθεια
- Ανταπόκριση (επίδοση)

- Συνεργασία
- Αποτελεσματικότητα

Στους γραμματισμούς αξιολογείται η συμμετοχή, το ενδιαφέρον, η προσπάθεια, ανταπόκριση/επίδοση, συνεργασία και φάκελος υλικού. Στα project- εργαστήρια αξιολογείται η συμμετοχή, συνεργασία, πρωτοβουλία, ανάληψη ευθυνών, επίλυση προβλημάτων, η αποτελεσματικότητα.

Είναι περιγραφική και επικεντρώνεται στην ατομική πρόοδο του καθενός για κάθε αντικείμενο και δεν συγκρίνεται με αυτή των υπολοίπων μαθητών. Δίνει στοιχεία σχετικά με το αν βελτιώνεται η προσπάθεια που καταβάλει ή όχι ο μαθητής και πως μπορεί να βελτιωθεί ανάλογα πάντα με τον προσωπικό του χρόνο και τρόπο μάθησης.

Έτσι αποτυπώνεται η πορεία του εκπαιδευόμενου με σχόλια, συστηματικές παρατηρήσεις, ενθαρρυντικές κρίσεις για τις ελλείψεις, ενίσχυση για επανάληψη θετικών σημείων και συμπεριφορών για καλύτερα αποτελέσματα.

Βάση για την αξιολόγηση της συνολικής πορείας των μαθητών αποτελεί ο φάκελος υλικού με τις εργασίες τους (επιστολές, ημερολόγιο, άρθρα, εργασίες σε μαθήματα, σχέδια, κολλάζ, γραπτός λόγος όπως και τα σχόλια σε κάθε κείμενό τους που γίνονται από τον εκπαιδευτικό). Αυτός ο φάκελος είναι η διαδρομή της προσωπικής τους ιστορίας που αφηγείται την εξέλιξή τους και έτσι διαμορφώνουν και οι ίδιοι εικόνα του τι μαθαίνουν και πως το μαθαίνουν συγκρίνοντας τα νέα τους γραπτά με τα προηγούμενα ή τα αρχικά. Έτσι οι μαθητές τοποθετώντας στόχους εμπλέκονται στο να μετρήσουν και οι ίδιοι την πρόοδό τους. Αυτό συμβαίνει δύο φορές το εννιάμηνο με εκθέσεις προόδου οι οποίες συντάσσονται με όλα τα παραπάνω.

5. Πως είναι η ολοκληρωμένη αξιολόγηση

Ως ολοκληρωμένη αξιολόγηση θεωρείται αυτή που ο εκπαιδευτής έλαβε σοβαρά υπόψη του τα εξής:

- Φάκελο υλικού
- Ατομικές ερευνητικές εργασίες
- Ομαδικές συνθετικές εργασίες
- Φύλλα εργασίας κ.α

Έλαβε υπόψη του τις συναισθηματικές και κοινωνικές δεξιότητες του εκπαιδευομένου όπως:

- Επιδεκτικότητα στη μάθηση
- Προσαρμοστικότητα
- Ευελιξία
- Συνεργασία με τα μέλη της ομάδας
- Δέσμευση και υπευθυνότητα απέναντι στους άλλους
- Προσπάθεια και επιμονή

Φιλοσοφία αξιολόγησης στα ΣΔΕ

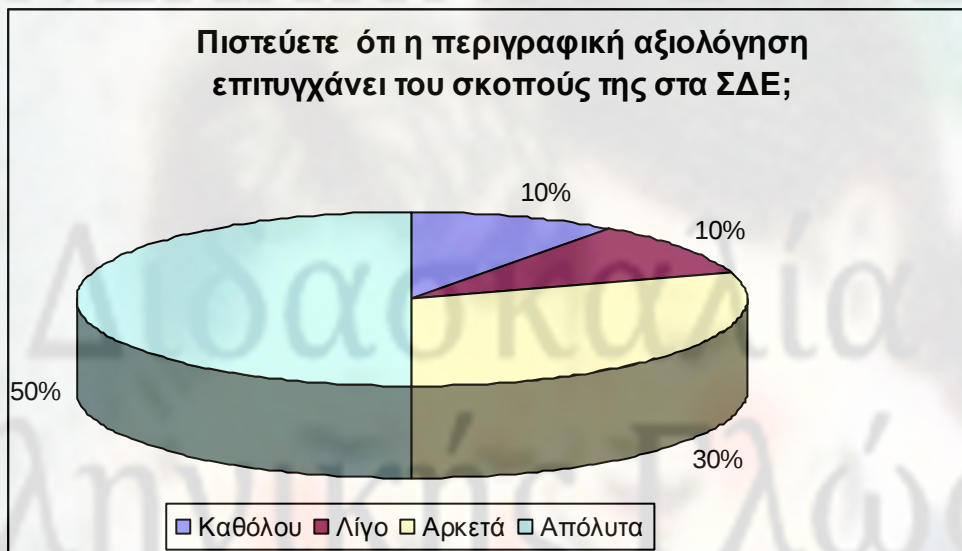
- Ενίσχυση μεταγνωστικής ικανότητα
- Εξατομικευμένη αξιολόγηση
- Επιλογή μεθόδου από τον εκπαιδευτή
- Επιλογή εκαιδευομένων στην διαμόρφωση κριτηρίων
- Θετικές διακρίσεις ενθάρρυνση

6. Ερευνητική εργασία

Όλη η εργασία μας πραγματοποιήθηκε κατά τη σχολική χρόνια 2008 – 2009 στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας του Ελεώνα Θηβών. Σε αυτή έλαβαν μέρος 12 εκπαιδευτές και 22 εκπαιδευόμενες. Η μέθοδος που χρησιμοποιήσαμε για την εργασία μας είναι η προσωπική συνέντευξη τόσο από τους εκπαιδευτές όσο και από τις εκπαιδευόμενες οι οποίες μελετήθηκαν με τη μέθοδο της ανάλυσης του περιεχομένου.

Μοιράστηκαν στους εκπαιδευτές και τις εκπαιδευόμενες ερωτηματολόγια με κλειστές απαντήσεις και τους ζητήθηκε να απαντήσουν σε αυτά χωρίς ονοματεπώνυμο. Στη συνέχεια συγκεντρώσαμε τα ερωτηματολόγια και καταγράψαμε αποτελέσματα τα οποία και σας παραθέτουμε.

1. Ως προς τους συναδέλφους εκπαιδευτικούς οι ερωτήσεις ήταν:

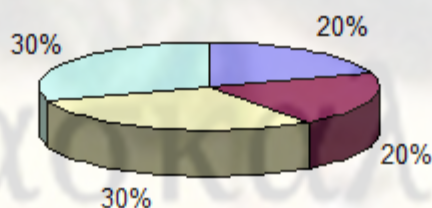

Παρατηρείται ότι οι πλειοψηφία των εκπαιδευτών στα ΣΔΕ θεωρούν ότι η περιγραφική αξιολόγηση επιτυγχάνει τους σκοπούς της. Οι ίδιοι θεωρούν ότι με αυτή τη μορφή αξιολόγησης ο εκπαιδευόμενος αντιμετωπίζεται πολύπλευρα και σφαιρικά. Δίνεται έμφαση στο γενικότερο προφίλ του εκπαιδευόμενου και τονίζονται τα θετικά του στοιχεία και σ' αυτά προστίθενται οι αδυναμίες και τα ελλείματα του με τέτοιο τρόπο ώστε ο ίδιος να τα συνειδητοποιήσει και να προσπαθήσει να τα ελαχιστοποιήσει.

4 -6 Σεπτεμβρίου 2009

Νυμφαίο Φλώρινας

Ποια θεωρείτε ως τη μεγαλύτερη δυσκολία αξιολόγησης;

- Μη εξοικείωση με νέες μεθόδους
- Αμφιβολίες για τις πραγματικά "Κατεκτημένες γνώσεις"
- Αντίσταση στις πολλαπλές επιλογές (διδακτικών πρακτικών, τρόπου αξιολόγησης κλπ)
- ασάφεια κριτηρίων

Οι δυσκολίες στη χρήση της περιγραφικής αξιολόγησης είναι αρκετές. Τις περισσότερες οι εκπαιδευτές δεν έχουν τις κατάλληλες ειδικές γνώσεις που απαιτούνται για την ορθή χρήση της, ο χρόνος που απαιτείται είναι αρκετός καθώς και κάποιες φορές υπάρχει ασάφεια κριτηρίων και αμφιβολία για την πραγματική απεικόνιση των κατεκτημένων γνώσεων από των εκπαιδευτή.

Πιστεύετε ότι θα έπρεπε να εμπλακούν στην διαδικασία της αξιολόγησής και οι εκπαιδευόμενοι σας;

- ναι
- όχι

Είναι ξεκάθαρο ότι μεγάλο μέρος των εκπαιδευτών επιθυμεί την συμμετοχή των εκπαιδευομένων στην διαδικασία αξιολόγησης. Βέβαια στα ΣΔΕ αναφερόμαστε σε

ενήλικες εκπαιδευόμενους που έχουν μια σειρά από απαιτούμενα χαρακτηριστικά και στοιχεία για να μπορέσουν να συνδράμουν στην αξιολόγηση.

Σ.Δ.Ε. ΕΛΕΩΝΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Προσωπικά στοιχεία (προαιρετικά)

Όνομα

Φύλο: ☐ Άνδρας ☐ Γυναίκα

Ηλικία : ☐ 25-35 ☐ 35-45 ☐ Άνω των 45

Ειδικότητα:

Ημερομηνία.....

ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ ΣΤΑ Σ.Δ.Ε.

1. Πιστεύετε ότι η περιγραφική αξιολόγηση επιτυγχάνει του σκοπούς της στα ΣΔΕ;

☐ Καθόλου	☐ Αρκετά
☐ Λίγο	☐ Απόλυτα

2. Ποια θεωρείτε ως τη μεγαλύτερη δυσκολία αξιολόγησης;

- ☐ Μη εξοικείωση με νέες μεθόδους
- ☐ Αμφιβολίες για τις πραγματικά « κατεκτημένες γνώσεις»
- ☐ Αντίσταση στις πολλαπλές επιλογές (διδασκικών πρακτικών, τρόπου

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

αξιολόγησης)

☐ Ασάφεια κριτηρίων

3. Πιστεύετε ότι θα έπρεπε να εμπλακούν στην διαδικασία της αξιολόγησης και οι εκπαιδευόμενοι σας;

☐ Ναι

☐ Όχι

Σας ευχαριστούμε για το χρόνο σας.

Τα στοιχεία που θα μας δώσετε θα μείνουν στην κατοχή μας, δε θα δοθούν σε άλλους και δε θα χρησιμοποιηθούν για διαφημιστικούς σκοπούς.

4 -6 Σεπτεμβρίου 2009

Νυμφαίο Φλώρινας

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Τμήμα Νηπιαγωγών
Εργαστήριο Γλώσσας και Προγραμμάτων
Γλωσσικής Διδασκαλίας

1. Ως προς τις εκπαιδευόμενες το ερωτηματολόγιο ήταν:

Σ.Δ.Ε. ΕΛΕΩΝΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Προσωπικά στοιχεία (προαιρετικά)

Όνομα

Ηλικία : ☐ 20-30 ☐ 30-40 ☐ Άνω των 40

Τάξη:.....

Ημερομηνία:.....

ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ ΣΤΑ Σ.Δ.Ε.

1. Πως πιστεύετε ότι λειτούργησε η αξιολόγησή σας κατά την μαθησιακή σας πορεία;

☐ Ενθαρρυντικά

☐ Απογοητευτικά

2. Θεωρείτε ότι η αξιολόγησή σας ήταν αντικειμενική ;

☐ Ναι

☐ Όχι

3. Πιστεύετε ότι θα έπρεπε να εμπλακείτε στην διαδικασία της αξιολόγησής σας;

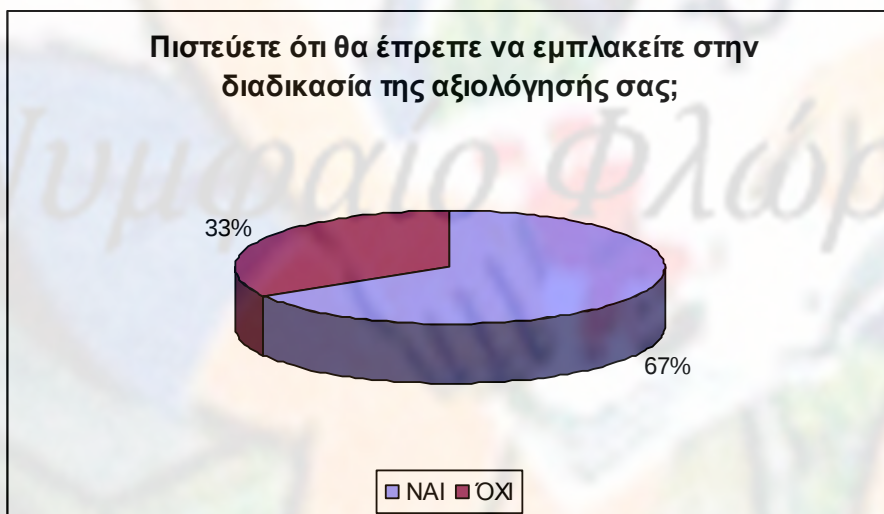
☐ Ναι

☐ Όχι

Σας ευχαριστούμε για το χρόνο σας.

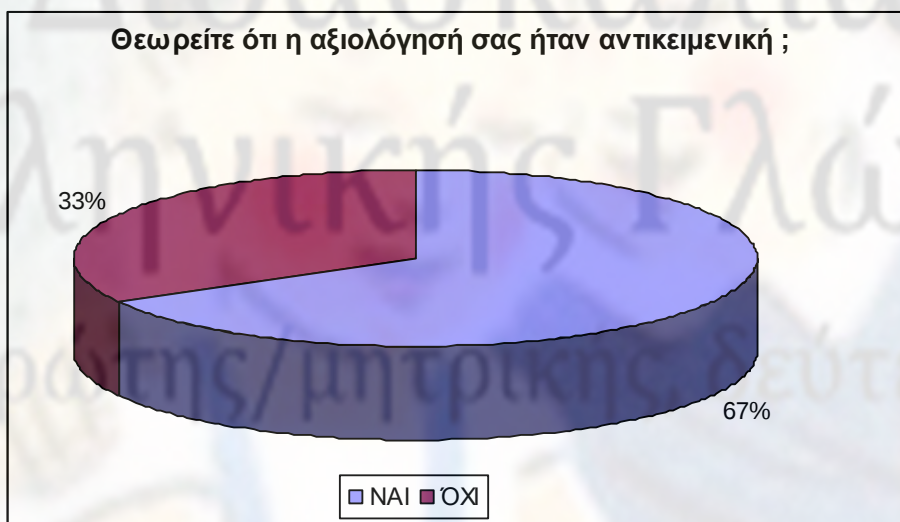
Τα στοιχεία που θα μας δώσετε θα μείνουν στην κατοχή μας, δε θα δοθούν σε άλλους και δε θα χρησιμοποιηθούν για διαφημιστικούς σκοπούς.

Αποτελέσματα

Οι εκπαιδευόμενες θεωρούν σε πολύ μεγάλο βαθμό ότι η αξιολόγηση που έλαβαν δύο φορές κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους λειτούργησε ενθαρρυντικά προς αυτές.

Βέβαια αυτός είναι και ο βασικός στόχος της αξιολόγησης στα ΣΔΕ. Με τη χρήση της ενίσχυσης και της ενθάρρυνσης για ότι κάθε φορά πέτυχαν και δημιούργησαν οι εκπαιδευόμενες να ενισχύεται η πίστη τους και η θέληση τους για να συνεχίσουν την προσπάθεια τους και τη φοίτηση τους στο σχολείο. Υπάρχει βέβαια και ένας σεβαστός αριθμός εκπαιδευομένων που θεωρούν ότι κάτι τέτοιο δεν συνέβη.

Η ερώτηση αυτή αποτελεί ίσως μία από τις πιο συνηθισμένες ερωτήσεις στα ελληνικά σχολεία. Η πλειοψηφία των εκπαιδευομένων θεωρεί ότι η αξιολόγηση τους ήταν αντικειμενική, δηλαδή δεν περιήλθαν άλλοι παράγοντες (συναισθηματικοί) κατά τη διάρκεια αποτύπωσης της αξιολόγησης τους από τον εκπαιδευτή. Αν και αυτό είναι αρκετά δύσκολο, ειδικά σε ένα σχολείο ενηλίκων και μάλιστα στεγαζόμενο σε σωφρονιστικό κατάστημα, είναι πολύ θετικό το ότι οι εκπαιδευόμενες πιστεύουν στην αντικειμενικότητα της αξιολόγησης τους.

7. Συμπεράσματα

Η μέτρηση της σχολικής επίδοσης, προκειμένου οι εκπαιδευόμενοι να αξιολογηθούν είναι ανάγκη να είναι:

1. αντικειμενική: σαφήνεια στα κριτήρια αξιολόγησης.
2. έγκυρη: οι ερωτήσεις είναι απαραίτητο να αναφέρονται στις έννοιες που κάθε φορά διδάχτηκαν οι εκπαιδευόμενοι.
3. αξιόπιστη: η βαθμολόγηση είναι αντικειμενική

4. πρακτική: ο χρόνος που δαπανάται για την διεξαγωγή δεν είναι μεγάλος, τα μέσα που χρησιμοποιούνται είναι τα ανάλογα κι οι συνθήκες στις οποίες διενεργείται η αξιολόγηση είναι ισοτίμες.
5. Σκοπός της αξιολόγησης είναι η διευκόλυνση της μαθησιακής διαδικασίας και ο διαρκής έλεγχος της ορθότητας και επιτυχίας ή αποτυχίας των διδακτικών μεθόδων που κάθε φορά χρησιμοποιούνται από το εκπαιδευτή.
6. οι εκπαιδευτικοί πρέπει να επιμορφωθούν με ειδικά σεμινάρια.
7. Οι εκπαιδευόμενοι να λαμβάνουν μέρος στην αξιολόγηση.
8. η αναλυτική περιγραφική αξιολόγηση επιτυγχάνει το ρόλο της.

8. Επίλογος

Η αξιολόγηση σε καμιά περίπτωση δεν αποτελεί αυτοσκοπό, αντιθέτως πρόκειται για ένα «εργαλείο», με το οποίο παρακολουθείται και ελέγχεται το εκπαιδευτικό έργο στο σύνολό του, σ' όλα τα στάδια σχεδιασμού, προγραμματισμού και υλοποίησής του. Βασικό σκοπό της αποτελεί, μέσα από τη σωστή και έγκυρη διάγνωση να καταστεί ορατή η αναγκαία διορθωτική παρέμβαση και η αλλαγή που θα βελτιώσει την εκπαίδευση και θα συντελέσει στην καλύτερη λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος με τις απαιτούμενες προσαρμογές που ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες μιας συνεχώς μεταβαλλόμενης κοινωνίας (Μητρόπουλος, 1991, 26-27· Κασσωτάκης, 1992, 49-50· Μπαλάσκας, 1992, 27 κ.ά.). Αρχίζει με το σχεδιασμό του μαθήματος ή της δραστηριότητας και συνεχίζεται σε όλη τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας ή εκτέλεσης της εργασίας σε συνδυασμό με αποτίμηση του αποτελέσματός της (Κατσαρού, 2003: 48). Θεωρώντας το η αξιολόγηση αποτελεί ένα πολύ βασικό κομμάτι της εκπαιδευτικής διαδικασίας ασχοληθήκαμε με αυτή και θεωρούμε ότι και οι εκπαιδευτές και οι εκπαιδευόμενοι είναι ανάγκη να δουν την αξιολόγηση ως πηγή πληροφοριών για το έργο τους και την πορεία του και όχι ως αιτία συγκρούσεων. Μέσα από την αξιολόγηση είναι επιτακτική ανάγκη να προκύψει η ανατροφοδότηση (feedback) κι η βελτίωση.

Βιβλιογραφία

- Αθανασίου, Α. 2000. *Αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή στο σχολείο και του διδακτικού έργου*. Ιωάννινα.
- Ανδρεαδάκης, Ν. 2005. Αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών [πανεπιστημιακές σημειώσεις]. Πανεπιστήμιο Κρήτης, Π.Τ.Δ.Ε., Ακαδημαϊκό έτος 2005-2006. Ρέθυμνο.
- Δημητρόπουλος, Ε. 2003. *Εκπαιδευτική αξιολόγηση – μέρος δεύτερο: η αξιολόγηση του μαθητή* (7η έκδ.). Αθήνα: Γρηγόρης.
- Κασσωτάκης, Μ. 1999. *Εκπαίδευση. Ο θησαυρός που κρύβει μέσα της*, Αθήνα: Gutenberg.
- Κασσωτάκης, Μ., «Αξιολόγηση», «Αξιολόγηση διδασκαλίας», «Αξιολόγησης αναγκαιότητα», *Παιδαγωγική – Ψυχολογική Εγκυκλοπαίδεια – Λεξικό*, Αθήνα:Ελληνικά Γράμματα, 1989, σσ. 615-637.
- Κασσωτάκης, Μ., 1995. «Η αξιολόγηση των μαθητών: ένα χρόνιο πρόβλημα της ελληνικής εκπαίδευσης», στο Καζαμιάς, Α. και Κασσωτάκης, Μ. (επιμέλεια), σσ.417-444.
- Κασσωτάκης, Μ. 1992. «Το αίτημα της αντικειμενικής αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και τα προβλήματά του», στο Ο.Ι.Ε.Λ.Ε., *Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου*, Αθήνα: Εκδοτικός Όμιλος Ελλήνων Συγγραφέων – Καθηγητών, σσ. 46-70.
- Φράγκος Χ. 1977. *Ψυχοπαιδαγωγική. Θέματα παιδαγωγικής ψυχολογίας, παιδείας, διδακτικής και μάθησης*. Αθήνα: Παπαζήση.
- Παπαναούμ - Τσίκα Ζ. 1985. *Η αξιολόγηση της σχολικής επίδοσης*, Αθήνα: Κυριακίδη.

4 -6 Σεπτεμβρίου 2009

Νυμφαίο Φλώρινας

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Τμήμα Νηπιαγωγών
Εργαστήριο Γλώσσας και Προγραμμάτων
Γλωσσικής Διδασκαλίας